

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului: Parohiile cl. I. pe un an 570 Lei Parohiile cl. II. și particulari 400 Lei Parohiile cl. III. și sublasă 300 Lei	APARE DUMINECA MANUSCRISELE SE VOR TRIMIȚE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.	Prețul inserțiunilor DUPĂ TARIFUL STABILIT DE CONSILIUL EPARHIAL.

Chemarea Doamnei Maria Maresal Antonescu adresată Țării.

„Ajutorul de Iarnă“ este o datorie sfântă a fiecărui Român.

Românce!

În prag de iarnă și în an de încercări grele și sfinte, îmi îndrept din nou credința și cugetul spre Românele, surorile mele de pretutindeni, spre mamele, soțiile și copilele eroilor războiului nostru și spre Români din toate clasele, de pe întregul cuprins al Țării, ca să le cer din nou sprijinul.

Soldații noștri luptă pentru a ne apăra pământul, pentru a ne ridica onoarea, pentru a ne asigura dreptul de a ne păstra Biserica, familia și proprietatea.

Numai datorită lor bogatul are siguranța averii lui, cărturarul are liniștea gândului și muncitorul poate să aducă rodul brațelor lui pentru sprijinirea casei sale.

În vreme ce noi stăm aci și păstrăm liniștiți, dacă nu bucuriile vieții, în ori ce caz siguranța ei, acolo departe pe câmpurile de luptă grea și încercări blestemate, fiii Neamului nostru își dau sângele și viața pentru viitorul Patriei noastre, pentru drepturile noastre de mâine, pentru viața noastră de azi.

Am cerut și altă dată sprijinul tuturor și mai ales al Româncelor, pentru

Armata noastră dragă, pentru bravii noștri ostași.

Azi, când datorăm Armatei atât de mult, când ea poartă tot greul și când acolo, departe, ea își sbuciumă în suferinți mândre sângele și sufletul, este cu neputință să rămână un singur Român, bogat sau sărac, o singură Româncă, un singur fiu al Patriei, care să nu aducă contribuția lui Ajutorului de Iarnă, pe care din nou îl trimitem la poarta bogatului și săracului ca să adune dania românească.

Pentru a sprijini familiile luptătorilor și invalizii;

Pentru a ne face datoria față de văduvele și orfanii de războiu;

Pentru a sprijini muncitorimea săracă și împovărată, dar care își face datoria de a purta războiul;

Pentru a putea trimite ostașilor noștri pe front tot ceace grija noastră de mame și de soții ne poruncește:

Chem pe Români și Românce să-și facă din nou dovada sufletului lor credincios Patriei, dând obolul lor Ajutorului de Iarnă.

Maria Maresal Antonescu

București, 28 Octombrie 1942.

Limba Dacilor.

— Cesar Pruteanu, *Limba Dacilor*, București, [Colecția de propagandă a Institutului de cercetări și cultură daciană], 1942, p. 14. —

Problema istorică a originii Românilor s'a bucurat de o atențiune deosebită din vremea lui Bonfinius [1427—1502] și până în zilele noastre, fiind desbătută pe larg și cu pasiune atât de istoricii români cât și de cei străini. La un consens unanim, este adevărat, nu s'a ajuns. Cei ce ne contestă continuitatea *neîntreruptă* pe pământul strămoșesc, ne contestă și originea daco-romană. În general vorbind, filologii și istoricii români și străini, cu excepția multor asiatici, au ajuns la concluzia că poporul român reprezintă sinteza biologică fericită a două popoare, vestite prin virtuțile lor războinice, prin credințele lor spirituale și prin cultura lor superioară: Dacii și Romanii. Procesul nașterii poporului român, ca entitate etnică distinctă, se va termina abia după ce al treilea mare popor, Slavii, vor lua în stăpânire „aria etnică a ființei noastre“.

Problema originii noastre are și câteva laturi întunecoase, asupra cărora dl *Cesar Pruteanu*, în lucrarea sa încearcă să proiecteze o lumină nouă. Ca motiv de inspirație imediată i-au servit articolele dlor Al. Brătescu-Voinești și Dr. N. Lupu, apărute, în iarna anului trecut, în ziarul „Curentul“, sub titlul: „Despre originea Românilor“ [vezi și *Curentul*, Nr. 4974, din 19 Decembrie 1942].

Acești învățați români, bazați pe „*Dacia preistorică*“, monumentală lucrare a regretatului Nicolae Densușianu, au făcut mare vâlvă prin afirmația lor că suntem mai mult *Daci* decât *Romani*, și că limba ce-o vorbim este limba vorbită de strămoșii noștri *Daci*.

Desigur că nu este fără importanță pentru orice Român să-și cunoască strămoșii, mai ales când aceștia au înscris, cu sânge, în istoria universală, pagini de nepieritoare măreție.

Dl Cesar Pruteanu în studiul dsale reactualizează această problemă, deosebit de importantă pentru noi. Luând problema ab ovo, autorul se întreabă: „Să fie Thraco-Dacii un popor înrudit cu Romanii? Să fi vorbit Thraco-Dacii o limbă *proto-latină*, sau ei au fost un popor aparte și au avut o limbă aparte?“

Răzimat pe datele istorice cunoscute și mai ales pe afirmațiunile savantului francez *Georges Poisson* [din *Le Peuplement de l'Europe*, cap. XIII, pp. 344—347], autorul răspunde: „Știm că pe plaiurile acestea încă din

neolitic a viețuit o ramură indo-europeană, ai cărei urmași, Dacii, prin numeroșenie, puternicire și cultură pusese pe gânduri chiar pe *Romani*“ [p. 5]. „Că în urma cercetărilor făcute, o mulțime de cuvinte românești sunt ai-doma în înțeles și pronunțare ca în sanscrită“ [pp. 5—6].

Ca să deslege enigma că oare Românii sunt zămisliti dintr'o romanizare a Dacilor sau că ei „erau frații Romanilor, vorbind o proto-latină“, autorul tratează problema sub raport istoric și lingvistic.

Istoria necunoscând starea lucrurilor din neolitic, ea face, precum obsearvă G. Poisson, „apel la preistorie, pentru a tranșa unele chestiuni lăsate în nesiguranță de istoria scrisă. Se poate chiar spune: că multă vreme încă, preistoria e necesară pentru a suplini tăcerea documentelor scrise, în ceea ce privește unele regiuni depărtate și izolate“ [*Le peuplement*, p. 344].

Autorul citează din Densușianu spre a dovedi că „primele mase neolitice, compuse din triburi imense, pastorale și agricole, după ce plecară din Asia centrală, de pe lângă muntele Altai, probabil încă în epoca paleolitică, și după ce făcură o stațiune de mai multe sute de ani lângă Marea Caspică și Uralii de jos, ei își continuară încet drumul lor de migrațiune către Apus, pe lângă țărmul Mării Negre, apoi... se revărsară cu turmele nesfârșite peste câmpurile și văile cele fertile ale Moldovei și Țării Românești. Aici la Dunărea de jos... s'a format și încheat centrul cel mare și puternic al populației neolitice în Europa... Acești noi cuceritori ai lumii vechi aduseră și răspândiră în Europa noile elemente de civilizațiune, fondară aici cele dintâi state organizate și deteră o nouă direcțiune pentru destinele omenirii“ [p. 6, în *Dacia preistorică*, pp. 24—25].

Sprijinit pe doi învățați străini, Schrader și Bertrand, autorul observă că „poporul strămoș indo-european a început să se împartă în grupuri etnice distincte, aproximativ în al treilea mileniu înainte de Hristos... Prima împărțire a fost aceea în popoare indo-europene *orientale* și popoare indo-europene *occidentale*“. Au urmat apoi alte împărțiri parțiale de grup. „Indienii și Iranienii au format grupul *arian* [dela *arya* = *nobil*]; un alt grup îl formau Letonii și Slavii. Nu ar fi deloc imposibil ca și grupul popoarelor romanice să se fi prezentat ca ceva mai mult sau mai puțin unitar, după exemplul grupului arian și leto-sla-

von. Italicii nu locuiau în Peninsula Apeninică. Asemănarea dintre limbile italiene [Umbrii și Oscii] și limba celtică ne obligă să căutăm patria primilor la nord de această peninsulă. Apropierea între ambele aceste populații, romanică și celtă, probabil a avut loc pe la cursul mijlociu al Dunării. Tocmai de aici puteau să pornească, pentru diferențieri ulterioare, diferite ramuri ale poporului prae-romanice sau prae-latin" [p. 6; cf. *Curentul*, 21, XIII, 1941].

Prot. Dr. Gh. Cotoșman

Păgânizarea omului modern.

Predică.

În ultima Duminică când am slujit în această Capelă a noastră, vă vorbisem despre păgânizarea cugetării omenești, arătându-vă totodată și toate nenorocirile pe cari le-a adus asupra noastră păgânizarea cugetării omenești.

Ori cât am voi să căutăm lumină pentru întunerecul din sufletele noastre, lumina această numai dela Dumnezeu ne poate veni. De îndată ce admitem că Dumnezeu este acela care toate le susține și le conduce în lume, atunci ni se deschide înțelegerea sensului vieții. Numai dacă admitem Providența dumnezeiască, putem descoperi, ceti și înțelege istoria omenirii. Dacă admitem și recunoaștem Pronia dumnezeiască atunci natura ca prin farmec câștigă rost și ne apare ca ceva însuflețit.

Cu ajutorul Proniei dumnezeiești legea morală nu mai depinde și nu mai este supusă tiraniei omenești, ci se așează pe bază adevărată, se întemeiază pe temelia ei firească, pe voia lui Dumnezeu. Cu ajutorul Proniei dumnezeiești ni se lămuresc hotarele și drepturile Statului.

Bazându-ne pe Pronia dumnezeiască încă avem dreptul să cercetăm lucrurile și națiunea ideilor, însă cu o singură și mare deosebire, că în acest chip la sfârșitul analizărilor nu ajungem pe pragul disperării, ci dimpotrivă avem parte de lămurire completă în toate domeniile de cercetare științifică.

Cugetarea gigantică din vremile noastre va rămâne nimicitoare îndoială și rătăcire atâta vreme, câtă vreme cugetătorii vor fi dospți exclusiv din aluatul lui Faust. De aceea este necesitate arzătoare ca sufletul omului de știință să fie dospit mai vârtos din aluatul sufletesc al sfinților Părinți, cari nu s'au ascuns în negarea și trecerea sub tăcere a lui Dumnezeu, ci au afirmat cu toată convingerea existența lui Dum-

nezeu. Ori în acest chip au avut posibilitate să toarcă fără întrerupere fericitorul fir al cugetării omenești.

Că la ce rezultate ajunge omul înstrăinându-se de Dumnezeu vedem cu mult mai lămurit, analizând și cercetând viața practică.

Cum își înfățișează și ce cugetă omul modern despre propria sa viață? Ce sunt în fond dorințele și idealurile omului modern? Unul dorește să-i fie viața frumoasă și comodă. Altul își fixează ca ideal dorințele isvorite din egoism. Altul iarăși crede că viața îi va oferi fericirea și mulțumirea, satisfăcând lăcomia sa de bani. Unii se cred fericiți dacă își pot potoli dorința de stăpânire asupra semenilor. Alții cred că vor găsi fericirea și mulțumirea în satisfacerea poftelor sensuale. Unii se dedică estetismului, alții atletismului.

Omul modern vrea să-i vorbești despre orice, numai despre Dumnezeu și despre datoria de a-i sluji lui Dumnezeu, nu vrea să audă nimic. Și cari sunt roadele acestei înstrăinări de Dumnezeu? Omul s'a scârbit de viață și a ajuns să nu se mai poată înțelege cu nimeni dintre semenii săi, nici chiar soțul cu soția și nici părinții cu propriii lor copii.

Oamenii de suflet, oamenii cu caracter, dispar aproape cu desăvârșire din lume. Astăzi totul este scos la meza: nevinovăția, credința, cinstea, jurământul. Nu poți crede în nimeni și nu te mai poți încrede în nimeni. Căsniciile nu mai sunt durabile, cuvântul bărbaților nu mai are greutate, nici durabilitate. Nici contractul și nici semnătura nu mai oferă azi garanție. Numai arareori se poate întâlni azi om care să fie cu tot sufletul său la împlinirea datoriei.

Despre sacrificiu, despre jertfirea de sine, nici vorbă nu poate fi în zilele noastre. Lăpădarea de sine, abnegațiunea, este considerată drept o nebunie; savurarea vieții este astăzi crezul și idealul omului; la savurarea vieții se reduce rostul și întregul sens al vieții. Iar dacă se întâmplă să nu mai găsească nici o plăcere în viață, atunci omul modern pur și simplu se sinucide.

Toate acestea se petrec într-o vreme când Statul și inițiativa particulară lucrează și se interesează de binele obștesc, ca nicidecum în vremile trecute. Pentru instrucție, Statul cheltuește anual miliarde. Pe terenul asistenței și ocrotirilor sociale se dezvoltă muncă uriașă. Se organizează conferințe publice în toate orașele și orașelele, conferințe și prelegeri la sate, universități și atenee populare, biblioteci populare și

toată risipa de miliarde și de energie umană nu dă rezultatele dorite. Oamenii devin pe zi ce trece tot mai osteniți și mai sătuli de viață, tot mai goi la suflet și tot mai răi. Și acestea toate pentru simplul motiv, că Statul și inițiativa particulară au părăsit și au uitat tocmai pe Acela fără de care nimic nu putem face, au uitat oamenii pe Acela care singur ne poate da mântuirea dorită, *au uitat pe Dumnezeu.*

Dacă având ajutorul lui Dumnezeu și totuși este greu să faci din om, om adevărat, apoi fără concursul lui Dumnezeu această operă este deadreptul imposibilă. Tineretul neamului nostru și întreaga operă de educație și de luminare a poporului nostru, susținerea vieții și formarea vieții noastre de nimic nu are mai multă trebuință decât de Dumnezeu. Credința în Dumnezeu este singura și cea mai prețioasă garanție pentru formarea și prosperarea caracterelor. Nimeni nu poate să fie atât de pătimăș și de păcătos, încât icoana dumnezeirii să nu-l poată hotărî să se întoarcă pe calea cea bună. Ori câte nebunii și păcate ar săvârși omul în viață, nu se poate ca credința în Dumnezeu să nu-i ajute, ca în ceasul potrivit să poată găsi calea spre pocăință și spre îndreptare.

Omul poate fi ademenit și orbit de viață și de exemplele rele ale societății în care trăiește, totuși credința în Dumnezeu este un spin care neîncetat îl va răni și nu-l va lăsa să naufragieze.

Idei false, spirite imorale pot să infecteze atmosfera, însă dacă în om trăiește o cât de mică scântee din credința în Dumnezeu atunci, deși atmosfera viciată în care trăiește îl poate ameți o vreme, totuși sămburele de credință din suflet îl va trezi la timp, salvându-l. Nimănui dintre noi nu-i poate merge în viață atât de rău, încât credința lui în Dumnezeu să nu-l poată face nebiruit.

Dar să mai analizăm și o altă mare problemă de viață pentru omul modern: *problema căsniciei.* Și în căsnicie credința este cea mai bună și singura siguranță pentru trăinicia ei. Doi oameni cari în tața lui Dumnezeu s'au logodit și cunulat, făgăduindu-și dragoste și credință până la moarte, cu siguranță vor avea fericirea să ducă la bun sfârșit legătura încheiată în ciuda greutăților și desiluziilor pe cari le întâmpină în viață. Legătura dragostei și a credinței va fi durabilă chiar dacă căsătoria nu este capabilă să realizeze toate speranțele legate de ea. Cu cât soții vor lupta mai mult și mai greu unul pentru altul, cu atât mai uniți și mai nedespărțiți vor fi, căci credința în Dumnezeu îi întărește.

Fără teamă de a greși, putem spune că în actualele împrejurări căsătoria pe viață fără credință nici că se poate închipui. Oamenii de azi sunt atât de complicați, pretențioși, influențabili, ușor de sedus, nestatornici, șovăitori și egoiști, încât numai bunul Dumnezeu poate produce și susține serioșitatea necesară pentru fericirea căsniciei.

Fraților, iubim, vrem să iubim și trebuie să iubim viața, deși ne cauzează multe griji și desiluzii. Tocmai de aceea, datorii suntem să ne convingem pe noi și pe semenii noștri, că toată cugetarea și întreagă activitatea noastră nu suntem în stare s'o adăpăm îndeajuns de credința în Dumnezeu.

„Nu este întru alt întru nimic mântuire, pentrucă nici nume nu este altul sub cer dat întru oameni întru care trebuie să ne mântuim noi“ (Faptele 1, 12). Darul pe care ca rod al meditațiilor din aceste Dumineci datorii suntem să-l aducem Mântuitorului nostru Iisus Hristos, trebuie să fie hotărîrea noastră de a lua drept deviză de viață cuvintele Scripturii: „Mărturisiți-vă cu toată inima voastră și binecuvântați pe Domnul dreptății și înălțați pe Împăratul vecilor“ (Tovit, 13, 6). Amin.

† Prot. Ioan Imbroane

IN SATUL MEU.

De câte ori ocupațiunile mele din oraș îmi permit, merg cu drag în satul meu bănețean, în care m'am născut. Ca pe toți cei care am plecat din casa cu atmosferă curată țărănească, mă cuprind și mă obsedează mereu nostalgicele amintiri ale copilăriei, când pășesc în casa părintească.

Din clipa aceea colindă în amintirile mele oamenii, pe cari azi nu-i mai văd în satul meu, căci viața se scurge ca și apele pârâului în apele mării, iar generațiile se succed mereu...

Amintirile duioase îmi scormonesc clipele când maica ne învăța să păstrăm cu sfințenie obiceiurile noastre românești dela sărbătorile mari de peste an, din Duminecele tinere cu lună nouă, precum și rânduelile noastre dela botez, cununie și înmormântare, ce le-am moștenit dela strămoșii noștri Geto-Daci.

Dar, astăzi satul meu nu mai este satul patriarhal, ce mi l-am întipărit în suflet acum 30 ani, când am plecat din el. Pășesc acum cu mândrie prin străzile lui largi și curate,

căci casele cele vechi de bârne acoperite cu șindrilă, aproape au dispărut și s'au ridicat altele noi, de cărămidă și țiglă, cu camere și ferestre mari, cu „sobă extra“, cu mașină de gătit, pe lângă vatra focului și cu coridoare deschise. Biserica mea, afumată de vreme, în care am învățat să cânt primele ectenii și primul apostol, astăzi este luminată și împodobită cu prapori mulți, țesuți de mâna țăranei și policandre masive de bronz, donate de conșătenii mei.

Țăranul de azi din satul meu înțelege standardul de viață, știe ce înseamnă randamentul de producție. Apreciază progresele tehnice din agricultura lui, de aceea a înlocuit plugul și grapa veche cu plugul cel nou, a cumpărat plugul de prășit și sămănătoarea, ieșite din tehnica cea nouă. Dorește să samene numai sămânță selecționată, să aibe vite de rasă aleasă. Sădește mereu printre merii comuni de altădată și merii „de cultură“. Se interesează să adune plante medicinale de pe țarina lui, pentru folosirea lor în medicina lui sătească. Astăzi îl preocupă ideea să zidească în satul lui cuptoare sistematice de uscat fructele.

Cu un cuvânt, observ în satul meu o tendință generală de înaintare, de progres, pe care le-au stimulat conducătorii firești: preotul, învățătorul și notarul. Peste văicărelile noastre zilnice dela oraș, țăranul meu a trecut cu puteri noi, de 25 ani încoace, iar azi ține cu multă vigoare pe brațele lui vânjoase: *temelia Țării*.

Pe lângă aceste impresii ce mi le-a produs satul în care m'am născut, am trăit acolo viața aspră de războiu. Femeile în port de doliu la lucrul câmpului, acolo unde în timp de pace lucrau bărbații din sat. Intr'o casă din „ulița cea mare“, se cânta o femeie, care primise știrea despre unicul ei copil că a căzut de curând pe câmpul de onoare, departe de țara lui. Am căutat să o mângâi în durerea ei mare, că fiul ei rămâne un erou al Neamului. Numele lui îl va pomeni mereu preotul lor din sat la sfintele Liturghii, îl va pomeni și se va ruga pentru el Biserica întreagă și Țara întreagă. Camarazii rămași în viață îi vor ridica troiță de pomenire, iar copiii lui orfani vor rămâne în grija Țării și sub ocrotirea Consiliului de Patronaj.

Țărana română este astăzi simbolul jertfelniciei între cei vii.

T.

RECENZII

Pr. Dr. MARCU BĂNESCU: Pe pământul Transnistriei.

Diecezana, Caransebeș, 1942.

I

Harnicul preot Dr. Marcu Bănescu în 81 pagini, descrie impresiile vii ce le-a cules, cu ocazia misiunii sfinte ce a făcut-o în Transnistria, pământul desrobitor al fraților noștri români.

Sunt în această cărticică multe idei și sentimente nobile, cari de cari mai alese și pline de noutate.

Cetitorul poate observa foarte bine decadența religioasă-morală a poporului rus, care dealtfel a fost evlavios din fire. Mai ales sunt pline de jale paginile, unde ni se descriu nelegiuirile comise de bolșevici, viața grea, plină de suferințe fizice și morale ale Românilor din Transnistria.

În casa acestor buni Români, arde azi candela biruinții vecinice, a credinții neclintite în Dumnezeu și Regele desrobitor al Țării noastre. Emoționantă este întâlnirea Pr. Dr. Marcu Bănescu cu acel Iacob Sainsus, în inima căruia s'au dospit atâtea idei poetice și pline de tălcul vremii, Sf. Sa „l-a îmbrățișat, în răsăritul de soare de pe malul Nistrului“.

Broșura Pr. Dr. Marcu Bănescu e scrisă într'un stil frumos, literar, e împărțită în mai multe epizoade, după întâmplările ce le descrie, iată câteva: Un poet Transnistrian; Gospodăria lui Șaptecăini, șeful colhozului din Butor; Visuri pe malul Nistrului; Lăsați pruncii să vină la Mine; Mă lapăd de Satana; Importanța orașului Râbnîța; Spre Slobozia; Marea prezență românească; Spre Balta; În capitala republicii Moldovenești; Printre inochentiști; Pământul Transnistriei este pământ românesc.

Iată o seamă de probleme din cele mai interesante pentru cetitorul creștin și român.

Această descriere și multe altele, cari apar de felul acesta, îmbogățesc cunoștințele noastre despre ținutul istoric al Transnistriei. Ele vin la timpul potrivit, când noi trebuie să ne cunoaștem frații suferințelor...

Pr. Dr. Marcu Bănescu a făcut bine, că impresiile culese le-a dat la lumina zilei, iar Consiliul eparhial le împărtășie educatorilor, preoților, învățătorilor și tineretului nostru dornic de a cunoaște pământul și sufletul românesc din Transnistria.

Prof. C. RUDNEANU

II

Cuprinsul acestei minunate însăilări a misionadei întreprinsă de P. S. Sa Episcopul Veniamin în Transnistria a fost publicat în numere consecutive și în organul nostru eparhial, Foia Diecezană. Totuși adunarea acestor articole într-o broșură, era o necesitate pentru ca poporul cititor să cunoască roadele acestei misionade pornită din gândul și cugețarea pururea creatoare a I. P. S. Mitropolit Nicolae. Căci dacă armata desrobitoare a Mareșalului Conducător a pornit în iureș să readucă la trupul Patriei sfântul pământ al Basarabiei și Bucovinei, cucerind prin sabie „ce aveam de cucerit“, era o datorință a Bisericii ca să molitvească locașurile pângărite de huliitorii lui Dumnezeu, să sfințească dealurile și câmpiile pe unde a trecut urgia, să stropască prin graiul sfintelor rugăciuni mormintele risipite ale celor ce și-au dăruit cu atâta grațitudine sângele pentru granițele unei Țări sfărțecate și pângărite. Și I. P. S. Sa ca înaintestătorul Ardealului și Banatului, simțind și înțelegând graiul și chemarea pământului, a pornit în același iureș al Crucii cu ceata celor 5 Ierarhi și cu leviții P.P. S.S. Lor, să săvârșească lucrul Domnului, ducând prin cele săvârșite și lucrute cu atâta jertfă și lepădare de Sine, întreg sufletul ardelean și bănățean în Basarabia și dincolo de Nistru.

Un simbol, pe care istoria îl va înregistra cu sfântă recunoștință în filele sale.

P. S. Veniamin, însoțit de Părintele Bănescu și Protodiacon Roșca, nu s'a mulțumit numai cu lucrurile de pe malurile Iordanului, ci a trecut Nistrul pentru a duce mângăere și celor din părțile Neftalimului și Zavelonului, din cea parte, până la limanul Bugului.

Bătrân între cei tineri, P. S. Sa a reprezentat ierarhia românească și a ridicat cuvânt de întărire, de încurajare, de alinare și în raionul ce l-a fost destinat și la frații moldoveni din Transnistria.

Despre tot ce a întreprins acolo, Părintele Marcu Bănescu dela Anina, a prins amănunțit, sincer și metodic, în peana măească a P. C. Sale.

Îndeosebi misiunile dela Butor, Slobozia, Râbnița, culminând în impresiile culese cu prilejul liturghiei arhieresti dela Balta pe Bug, sunt redată în mod atât de sugestiv, încât nu-ți poți reține o lacrimă când vezi dorirea după cele duhovnicești a fraților noștri transnistrieni năpăstuiți, surghinuți și împilați timp de mai mult de două decenii.

Părintele Marcu n'a fost numai un reporter obiectiv dar și un răspânditor devotat al Evangheliei în acele locuri sterpe și însetate de cuvântul lui Dumnezeu. Sensibilitatea sufletească a P. S. Sale Episcopului nostru Veniamin noi o cunoaștem, dar P. C. Sa Păr. Bănescu, cu simțul și înțelegerea preotului devotat Domnului Hristos, a făcut-o cunoscută cititorilor și în afară de cadrele Eparhiei unde calcă un picior de vlădică spre a întări o virtute sau îndreptând atâtea păcate. În cadrele unei recenzii condeii meu nu poate prinde îndeajuns meritele acestei cărți. Poate fi citită cu folos nu numai de preoți cari desigur îi cunosc cuprinsul, dar ea ar trebui răspândită și lumii cititoare, care să cunoască îndeajuns însemnătatea misionadei.

Pr. D. V. ANUȚOIU

Ș T I R I

Personale. Prea Sfințitul Părinte Episcop Veniamin s'a reîntors dela București Luni în 26 Octomvrie cu trenul de dimineața.

Hirotoniri. Prea Sfințitul Părinte Episcop Veniamin a hirotonit întru preoți pe candidații *Zamfir Boldea* pentru parohia *Dragomirești* prot. Logojului, *Vasilă Stănescu* pentru parohia *Bogodini* din prot. Bisericii-Albe și pe *Motocu S. Solomon*, trimis de Mitropolia Olteniei, spre hirotonire, pentru parohia *Schela-Cladovei*.

Asociația Clerului „Andrei Șaguna“ la muncă. Propriu zis e o muncă de seceriș, când se recoltează — prin coordonare și centralizare — hărnicia preoților în nucleele numite „cercuri preoțești“ sau pastorale.

Secția Arad a ținut la 16 Octomvrie Adunarea generală. Cu participarea P. S. Episcop Andrei și a președintelui general Dr. Gh. Ciuhandu adunarea s'a desfășurat la un nivel impunător, debătând o seamă de chestiuni și probleme la ordinea zilei. Subliniem cu deosebire următoarele puncte din ciclul de propuneri: intervenția pentru mutarea târgurilor din zilele de Dumineci și pentru scoaterea din obligația muncii în zilele de Dumineci și sărbători; anenținerea învățământului religios — abia introdus — în școlile comerciale și industriale, și, în sfârșit clarificarea raporturilor dintre cele două asociații preoțești, de dincoace și de dincolo de munți.

Secția Sibiu a convocat adunarea generală pe ziua de 12 Noemvrie, având în ordinea de zi — șca de altfel și Secția Arad — conferința despre comemorarea Sinodului dela Iași a pr. prof. Dr. T. Bodogae. Apoi conferința I. P. C. Sale Arhim. T. Scorobeș, Vicarul Arhiepiscopiei cu următorul subiect: Operă constructivă în Biserică. La ședința de după masă se prezintă diversele rapoarte ale secției.

O distincție binemeritată. Eșind la pensie păr Dr. Sebastian Stanca, consilier referent al eparhiei Clujului. Consiliul plenar al Vicariatului, sub președinția P. S. Sale Episcopului Nicolae al Clujului în ședința din 8 Octomvrie a. c. a adus următoarea

hotărâre: „Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, Vicariatul Alba-Iulia, luând act de pensionarea P. C. Sale Prototiereului Stavrofor Dr. Sebastian Stanca, consilier referent, drept semn al prețurii activității Sale pe teren bisericesc și cultural național, îl proclamă consilier onorar pe viață al acestei Eparhii și, ca un omagiu netrecător pentru lucrările Sale științifice și literare, îi va publica, pe spesele Eparhiei, într'un volum toate lucrările referitoare la Biserică, însoțindu-le cu biografia P. C. Sale“.

Dr. prof. univ. Dr. Ioan Lupăș, invitat să țină unele conferințe în Germania, a găsit nimerit să vorbească despre problemele vitale ale Românilor, „temeiurile unității poporului român“ și „tras urile istorice ale Românilor“ (Der geschichtliche Weg der Rumänen). Profesorii universității din Tübingen, Dr. R. Csaki și Dr. Vogt, au apreciat elogios conferințele profesorului român, spunând că acestea sunt un mijloc de înțelegere și apropiere între Germania și România; că expunerea dlui prof. Lupăș a prezentat luminos ideea unității naționale a Românilor, idee care este urmarea firească a unei istorii milenare.

O turmă și un păstor. În comuna mică, de munte, Rueni s'a furisat sminteala prin 2—3 sectari baptiști. Dar în masa de români viguroși sminteala nu s'a lăfit. Mulțumită zeloasei păstoriri a preotului Aurel Lazăr au revenit cu toții la matcă. Iată numele lor: Mihuți Baba cu soția Maria și fiicele Justina și Florentina, Mihuți Ianoșel cu soția Drăgălina, Ana Radu cu fiicele ei Rusanda, Estera și Arca.

Cea mai cetită carte în Germania național-socialistă, după „Mein Kampf“ a lui A. Hitler, este cartea ministrului propagandei A. Rosenberg, „Mythus des XX. Jahrhunderts“, pe care să apară într'o nouă ediție. După cum observă „Curierul Germano-Român“, această carte „a dat loc la cele mai înverșunate atacuri, mai ales din partea reprezentanților Bisericii Catolice, cu care autorul se războește în cea mai mare parte a celor 700 pagini“ cât numără această lucrare.

Pedepse disciplinare. Consiliul eparhial, în ședința sa dela 28 Octombrie a. c., a dat aspră dojană duhovnicească mai multor preoți și a suspendat dela oficiu și jumătate beneficiu pe timp de 15 zile pe următorii preoți: V. S. din V.; I. S. din C.; T. I. din S. și G. L. din C., deoarece cu ocazia vizitațiilor canonice inopinate făcute de P. Sf. Sa Episcopul nostru Veniamin, cari se continuă încă, sf. altare și biserici s'au aflat în necurătenie, iar oficiile parohiale în desordine (acte neînregistrate de luni de zile, arhiva în desordine, lipseau tablourile cu sectari, concubini, registru cu cărțile bibliotecii necomplet, protocolul proceselor verbale ale consiliului și adunării parohiale incomplete și nesemnate etc.). În sf. altare și biserici — cu toate dispozițiile date — se ard lumânări de stearină, ceea ce nu este admis.

Când omul nu vrea să vadă pe Dumnezeu. Este o întâmplare adevărată... Deasupra căpătâului bolnavei care zăcea într'un spital din Timișoara, atârna un crucifix, iar soțul când veni să-și cerceteze soția, rosti încruntat: „luați crucifixul de aici, nu vreau ca fiul meu să-l vadă!“ Dar călugărițele nu ascultară de porunca răsvrătitului și lăsară crucifixul la locul lui din perete. După ce femeia născu, soțul veni iar radios, dar din nou se înfurie văzând că crucifixul rămăsese tot acolo. „N'am cerut eu ca să luați crucifixul jos, de ce nu l-ați luat?“ — Plecându-și ochii spre pământ, călugărița îi răspunse: „Nu a mai fost

lipsă ca să-l luăm jos, copilul tău și-așa nu l-a văzut și nu-l va vedea vreodată!“ Copilul se născuse orb...

P. Sf. Sa Episcopul Veniamin, a continuat în cursul acestei săptămâni, vizitele inopinate la parohiile din cuprinsul Eparhiei noastre, însoțit fiind de P. On. Părinte protopresbiter iconom stavrofor Romul G. Ancușa, consilier referent și de Cuc. Sa părintele Petru Toma, secretar eparhial, inspectând bisericile și Oficiile parohiale. În aceste inspecțiuni, Prea Sfinția Sa a dat diferite îndrumări Cuc. preoți, a muștrat pe cei întrelăsători, a încurajat pe cei harnici și conștiincioși în greaua misiune ce le incumbă în aceste istorice vremuri pe cari le trăim.

S'a întreținut pe alocurea și cu credincioșii, — și cum a fost cazul din parohia Apadia, a fost profund îndurerat, când a aflat chiar din gura lor, că dâșii nu cercetează deloc sf. biserică și nu se împărtășesc, dojenindu-i pentru acest rău mare, cuibărit în mijlocul lor, asemenea și pe copilașii de școală, cari asemenea au spus că nu prea cercetează științele slujbe, iar pe cei buni credincioși i-a laudat, le-a împărțit cărți de rugăciuni, și i-a îndemnat ca să atragă și pe vecinul lor și rudeniile lor la sf. biserică.

În cele mai multe parohii a dispus la fața locului să se ia imediat măsuri de îndreptare, iar unde Prea Sfinția Sa a văzut că eforturile preotului ar fi zadarnice, în fața multor rele ce le are de învins, a promis sprijinul nelimitat al Prea Sfinției Sale și al Cucernicilor preoți din gremiu și al profesorilor dela Academia Teologică, oferindu-se însuși Prea Sfinția Sa să se pogoare din nou în mijlocul credincioșilor, ca prin graiul și sfaturile Prea Sfinției Sale să ajute preotului la îndreptarea credincioșilor pe calea cea bună, cei va duce la mântuirea sufletelor lor.

S'a interesat îndeaproape în fie care comună de numărul căsătoriilor nelegiuite, de este numărul credincioșilor în parohie în creștere sau în scădere, care este cauza și ce a întreprins preotul până în prezent pe acest teren. În fie care caz în parte Prea Sfinția Sa a dat sfaturi și soluții de îndreptare.

Sporirea salariilor funcționarilor publici. Consiliul de miniștri de Marți, sub prezidenția dlui prof. Mihai Antonescu a hotărât majorarea salariilor, în raport invers proporțional cu mărimea salariului. Majorarea se face cu începere din Septembrie, primindu-se pe aceste două luni deodată cu cel de pe Noiembrie. Sporul ar fi cam următorul: salariile de 3000 Lei primesc spor de 50%; între 4000—8600 primesc 40% în plus; dela 9300—14700, 37—30%; între 14.700—25.000, 30—20%; dela 25.000—48.000, 20—10%; între 48.000—72.000, 10—6%. În acelaș timp, ajutorul familiar se mărește, în orașe cu 100% iar la sate cu 50%. Sporul acesta „de scumpete“ este neimpozabil și nesechestrabil.

„Sezătoare“ organizează Societatea Ortodoxă a Femeilor române din Caransebeș în ziua de 9 Noiembrie 1942 orele 5 d. m. pentru „Darul Ostașului“ și ajutorarea săracilor.

Elevis școlii noastre cantorale se vor prezenta la cursuri în ziua de 9 Noiembrie a. c.

Au apărut: „Revista Teologică“ pe lunile Sept. Oct. cu un sumar bogat. Remarcăm articolele pâr. Dr. T. Bodogae „Petru Movilă și Sinodul dela Iași“ și substanțialul studiu al pâr. prof. Dr. I. V. Felea intitulat „Știința și Religia“.- „Gândirea“ Nr. pe Oct. cu articole din cele mai alese. Subliniem articolul d. Radu Gyr: „Literatura împotriva Neamului“ apoi „Cântarea României“.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 5616 Bs. 1942.

NOTĂ OFICIALĂ

Serviciul sanitar și de ocrotire al jud. Severin ne face cunoscut că în cuprinsul județului bântuie epidemia de febră tifoidă, dinzenterie, difterie și scarlatină.

În consecință dispunem ca Cucernicii noștri preoți să sprijinească acțiunea organelor sanitare de combatere a acestor epidemii, sfătuind populațiunea de a declara ori ce caz de boală, medicului de circumscripție, a face curățenie generală în gospodărie, să facă desinfecții prin văruirea caselor, intern și extern prin stropirea cu lapte de var a curților, grajdurilor și closetelor, a-și spăla mâinile zilnic de mai multe ori cu apă caldă și săpun și aceasta mai cu seamă înaintea meselor; fierberea rufăriei murdare și spălarea podelelor și a lemnăriei cu leșie ferbinte.

Totodată să îndrume credincioșii de a da ascultare absolută ordonanțelor date de către autoritățile sanitare și autoritățile locale, date toate în interesul combaterii epidemiilor.

Caransebeș la 15 Octomvrie 1942.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Secretar eparhial:
Pr. Petru Toma

Comunitatea de avere Grănicerească Caransebeș

Condițiuni și norme de concurs,

pentru ajutoare de studii ce se vor acorda de Comunitatea de Avere studenților și elevilor, fii de grăniceri, pentru frecvențarea școlilor în anul 1942—43.

1. Ajutoarele școlare se vor distribui în luna Decemvrie. Toate cererile prevăzute cu documentele recerute, vor fi înaintate până la 15 Noemvrie a anului respectiv.

2. Se vor acorda ajutoare de studii cu preferință elevilor și studenților cari frecvențează școlile ce pregătesc ocupațiuni, unde se simte mai mult lipsa elementului românesc, cum sunt: Politehnica, Facultatea de medicină umană și veterinară, Farmaceutica, Școala Superioară de comerț, Liceul industrial, etc.

3. Elevilor dela școlile secundare li se acordă ajutoare, dacă au cel puțin media 6, și

anume: a) La liceele teoretice numai în cursul superior; b) la cele practice dela clasa 2-a în sus.

4. Se vor prefera orfanii de războiu, copiii invalizilor de războiu, cei lipsiți de mijloace și cei care fac parte dintr-o familie cu mulți copii.

5. Sunt excluși cei care primesc ajutoare corespunzătoare din altă parte sub orice formă.

6. Unicul copil la părinți nu poate primi ajutor în nici un caz.

7. Copiii de funcționari, cari pe lângă salar beneficiază și de ajutor familiar, vor primi un ajutor școlar dela Comunitatea de Avere numai în cazuri excepționale și numai cu aprobarea unanimă a Consiliului.

8. Mărimea ajutorului este în funcție de suma bugetată și de numărul cererilor încuse.

9. În cerere se va arăta atât ocupația cât și situația materială a părinților și la cerere se vor anexa următoarele acte:

a) Certificat de frecvență a anului școlar în curs.

b) Certificat de absolvire a anului trecut cu media obținută.

c) Declarația că nu are ajutor din altă parte, sau în caz afirmativ, că renunță la acel ajutor în schimbul celui primit dela Comunitatea de Avere.

d) Coala familiară despre numărul copiilor din familie.

10. Abateri dela normele de față se pot admite numai cu aprobarea unanimă a Consiliului de Administrație, dată separat pentru fiecare caz excepțional.

Caransebeș, la 20 August 1942.

Președinte:
Romulus Boldea

Director:
Ing. Ștefan Bornuz

PORTĂRELUL JUDECĂTORIEI ORȘOVA

Nr. 8/1942.

Publicațiune de licitație.

Conform deciziunei 1933/1942 Judecătoria Orșova se vor vinde prin licitație **în ziua de 14 Noemvrie 1942 oarele 12 a. m. în comuna Topleț**, doi cai, două capre, una căldare, una căruță și sub prețul estimat, pentru încasarea sumei de Lei 25.000 cap. și acc., cuvenite urmăritoarei Stan Maria, Jupalnic.

Orșova la 17 Octomvrie 1942.

s. s. portărel **Popescu**